

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan :

KURUL KARARI

Karar No : 6282-2

Karar Tarihi : 13/05/2016

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 13/05/2016 tarihli toplantısında; ekteki “Gün Öncesi Piyasası Tekliflerinin Yapısı Ve Tekliflerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar”ın kabul edilerek Resmi Gazete’de yayımlanmasına,

karar verilmiştir.

EK-1

**GÜN ÖNCESİ PİYASASI TEKLİFLERİNİN YAPISI VE TEKLİFLERİN
DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Usul ve Esasların amacı; gün öncesi piyasasına sunulan alış ve satış tekliflerinin yapısı, içeriği ve değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Usul ve Esaslar; gün öncesi piyasasına sunulan saatlik blok ve esnek tekliflerinin yapısına, sunulan tekliflerin değerlendirilmesine ve fiyatların belirlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Usul ve Esaslar, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

- a) Günlük toplam fazla: Eşleştirme sonucu oluşan üreticilerin ve tüketicilerin fazlalarının günlük toplamını,
- b) Optimizasyon modeli: PYS içerisinde yer alan ve gün öncesi piyasasında fiyat ve miktarları, teklif bölgeleri arası iletim kapasitelerini de dikkate alarak, günlük toplam fazlanın en yüksek değerini verecek şekilde hesaplayan modeli,
- c) Tüketicinin fazlası: Bir katılımcının, eşleştirme sonucu oluşan alış miktarı için piyasaya teklif ettiği tutar ile bu miktarı almak için ödeyeceği tutar arasındaki farkı,

ç) Üreticinin fazlası: Bir katılımcının, eşleştirme sonucu oluşan satış miktarı karşılığı alacağı tutar ile bu miktarı satmak için piyasaya teklif ettiği tutar arasındaki farkı ifade eder.

(2) Bu Usul ve Esaslarda geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

Saatlik tekliflerin yapısı ve içeriği

MADDE 5 – (1) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir sonraki günün her saati için, saatlik aktif elektrik enerjisi alış-satışına ilişkin saatlik alış-satış tekliflerini, Piyasa Yönetim Sistemi (PYS) aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirirler.

(2) Gün öncesi piyasasına sunulan her bir saatlik alış-satış teklifi; alış ve satış yönünde ayrı ayrı olmak üzere en fazla 32 fiyat-miktar ikilisinden meydana gelir.

(3) Bir saatlik teklifte; alış yönündeki her bir fiyat-miktar ikilisi, piyasa katılımcısının ilgili miktardaki elektrik enerjisini satın almak için teklif ettiği fiyatı, satış yönündeki her bir fiyat-miktar ikilisi ise piyasa katılımcısının ilgili miktardaki elektrik enerjisini satmak için teklif ettiği fiyatı belirtir.

(4) Bir saatlik teklif, asgari fiyat limitinden azami fiyat limitine kadar sıralandığında alış miktarları artmayacak ve satış miktarları azalmayacak şekilde verilir.

(5) Gün öncesi piyasasına katılan bir piyasa katılımcısının her bir fiyat seviyesi için geçerli tek bir saatlik alış ya da satış miktarı bulunabilir. Gün öncesi piyasasına katılan bir piyasa katılımcısının aynı fiyat seviyesi için geçerli hem saatlik alış miktarı hem de saatlik satış miktarı bulunamaz.

(6) Gün öncesi piyasasına saatlik teklif sunmak üzere kullanılacak olan asgari ve azami fiyat limitleri, Kurul tarafından onaylanarak yürürlüğe giren “Gün Öncesi Piyasasında ve Dengeleme Güç Piyasasında Asgari ve Azami Fiyat Limitlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar” uyarınca Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek PYS aracılığıyla piyasa katılımcılarına duyurulur. Gün öncesi piyasasına sunulan tüm saatlik alış-satış tekliflerine ilişkin fiyatlar, fiyat limitlerini içerecek şekilde sunulur.

(7) Bir saatlik teklifteki fiyat-miktar ikilileri arasında kalan kısım optimizasyon modeli tarafından lineer interpolasyonla doldurulur.

Blok tekliflerin yapısı ve içeriği

MADDE 6 – (1) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir gün sonrası için, birden fazla ardışık saat için geçerli aktif elektrik enerjisi alış ya da satışına ilişkin blok alış-satış tekliflerini, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirirler.

(2) Blok alış teklifi, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcısının, belirli bir zaman aralığı için gün öncesi piyasasından yapmayı teklif ettiği sabit miktartlı alışın saatlik lot cinsinden miktarını ve blok teklifin kapsadığı tüm zaman aralığı için geçerli olmak üzere bu alış için ödemeyi teklif ettiği maksimum birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(3) Blok satış teklifi, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcısının, belirli bir zaman aralığı için gün öncesi piyasasına yapmayı teklif ettiği sabit miktartlı satışın saatlik lot cinsinden miktarını ve blok teklifin kapsadığı tüm zaman aralığı için geçerli olmak üzere bu satış için talep ettiği minimum birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(4) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir günün aynı ya da farklı zaman dilimlerini kapsayan birden fazla blok teklif sunabilirler. Blok teklifler ardışık tam saatlerden meydana gelir. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarının teklif verebilecekleri bloklar, Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenip uygulanır. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarına PYS aracılığıyla kendi blok tekliflerini tanımlama hakkı verilebilir, ancak bu şekilde tanımlanacak olan blok tekliflerin en az 4 saatlik bir zaman dilimini

kapsaması esastır. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları bir günde toplam en fazla 50 adet blok teklif verebilirler.

(5) Her bir blok teklif ya kapsadığı tüm zaman dilimi için kabul edilir ya da hiç kabul edilmez. Blok teklifler kapsadıkları zaman diliminden daha kısa bir zaman dilimi için kabul edilmezler.

(6) En fazla üç adet blok teklif için geçerli olmak üzere blok teklifler arasında ilişki kurulabilir. Bu şekilde birbiri ile ilişkilendirilen üç blok tekliften ilki tek başına kabul edilebilirken, ikincisi ilkinin kabul edilmesi şartına bağlı olarak, üçüncüsü ise ikincisinin kabul edilmesi şartına bağlı olarak kabul edilir. Bu şekilde birbiri ile ilişkilendirilmiş olan blok tekliflerin tamamının alış ya da satış blok teklifi olması ve aynı portföy ve teklif bölgesi ile ilişkili olması esastır.

Esnek satış tekliflerinin yapısı ve içeriği

MADDE 7 – (1) Esnek satış teklifleri, saatlik tekliflerden ayrı olmak üzere, belirli bir saat ile ilişkili olmayan saatlik satış teklifleridir. Esnek satış teklifi ya tamamen reddedilir ya da tamamen kabul edilir. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir gün sonrası için en fazla 10 adet esnek satış teklifini PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirebilirler.

Gün öncesi piyasasında eşleştirme ve KPTF'nin belirlenmesi

MADDE 8 – (1) Tüm teklif bölgeleri için, saatlik teklifler, blok teklifler ve esnek teklifler en yüksek günlük toplam fazlayı elde edecek şekilde değerlendirilerek KPTF'ler ve eşleşme miktarları belirlenir.

(2) PYS'ye sunulan

a) blok tekliflerden kapsadığı zaman dilimi, fiyat ve miktarı eşit olanlardan PYS'ye kaydı önce tamamlanan,

b) esnek tekliflerden fiyat ve miktarı eşit olanlardan PYS'ye kaydı önce tamamlanan teklif önceliklidir.

Optimizasyon modelinin amaç fonksiyonu

MADDE 9 – (1) Optimizasyon modeli en yüksek günlük toplam fazlayı sağlayacak şekilde fiyatları ve işlem miktarlarını belirler.

(2) Belirlenen fiyatlar kurş hassasiyetine ve işlem miktarları da lot hassasiyetine gelecek şekilde yuvarlama yapılır.

Blok tekliflerin değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Gün öncesi piyasasına sunulan blok teklifler, optimizasyon modeli tarafından değerlendirilir.

(2) Optimizasyon modeli blok satış teklifinin fiyatının bloğun kapsadığı saat dilimleri için hesaplanan NPTF'lerin aritmetik ortalamasına eşit ya da ortalamasından düşük olduğu durumlarda kabul edildiği, yüksek olduğu durumlarda kabul edilebileceği ve blok alış teklifinin fiyatının bloğun kapsadığı saat dilimleri için hesaplanan NPTF'lerin aritmetik ortalamasına eşit ya da ortalamasından yüksek olduğu durumlarda kabul edildiği, düşük olduğu durumlarda kabul edilebileceği şekilde hesaplama yapar.

(3) Arz ile talebin kesişmediği durumlarda blok teklifler üzerindeki kısıtlar dikkate alınmaz.

(4) Blok tekliflerin büyüklüğü ve birbiri ile ilişkilendirilmiş blok tekliflerin değerlendirilmesine ilişkin teknik detaylar Piyasa İşletmecisi tarafından yayımlanacak bir prosedürle açıklanır.

Esnek satış tekliflerin değerlendirilmesi

MADDE 11 – (1) Optimizasyon modeli esnek satış teklifinin fiyatının hesaplanan maksimum NPTF'ye eşit ya da düşük olanların kesin olarak kabul edildiği, yüksek olduğu durumlarda kabul edilebileceği şekilde hesaplama yapar.

(2) Kabul edilen esnek satış teklifleri kabul edildiği saatteki NPTF'den düşük ise ilgili NPTF'den, değilse kendi fiyatlarından eşleşirler.

(3) Esnek tekliflerin uzunluğuna, birbiri ile ilişkilerine ve teklif yönüne ilişkin teknik detaylar Piyasa İşletmecisi tarafından yayımlanacak bir prosedürle açıklanır.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Usul ve Esaslar 01/06/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Usul ve Esaslar hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.